

ŒEMSEDDİN YEŒİL
kaddese'llâhu sırrahu'l azîz

**BOŒANMA KAPISI NE VAKİT
KAPATILABİLİR?**

**ÇOCUKLARIN DİRİ DİRİ YETİM
KALMASI NASIL ÖNLENEBİLİR?**

**KIZLAR NE VAKİT TAM ÇAĞINDA
EVLENEBİLİR?**

Tekrar Hazırlayan
İsmail Hakkı ALTUNTAŒ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسولنا محمد

وعلى اله وصحبه وسلم اجمعين

İNSAN- KADIN

Kudret'in şu muazzam saltanatının en nâzik, en nâzdar ve en niyâzdar bir mâzharı olan “İNSAN” mefhûmu hakkında birkaç söz söylemek isterim..

Evet, insan mefhûmu kadar halli güç, anlatılması zor hiçbir mevzu' yoktur.

Zîra her devletin bir sınırı, her sahanın, bir ölçüsü vardır. Fakat mevcudatın bütün hüsn-i ânını toplayan bu devleti insanın ne sahası vardır, ne de sınırı...

İmdi, elli altmış kiloluk kan ve kemik torbasına taallûk eden bu geniş mana nedir?

Enfüste sessiz, sözsüz, bizsiz, sızsiz konuşan, sus dediğin vakit susmayan, dur dediğin vakit durmayan, el ile tutulmayan, göz ile görülmeyen o mana nedir?

Bu akıntı nereden geliyor?

4 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Bu varidat nereye gidiyor?

Bidayet neresi?

Nihayet neresi?

Ruhun penceresi diye açılan gözdeki rü'yet nedir?

Okuduğumuz mevzuat bize gözü tarif ediyor da, niçin rü'yeti tarif edemiyor?

Kudret, konuşmak için önce işitmeyi şart koyuyor. Fakat işittiğimiz halde, işitmenin ne olduğunu bilemiyoruz. Yine mevzuatı ilmiyye, bize kulağı tarif ediyor da işitmeyi niçin tarif edemiyor?

Aynı mahalden, aynı echizeden (cihaz) çıkan bir söz bazen muhatabını ihya ediyor, can veriyor, bazen da aynı mahalden, aynı echizeden çıkan söz imha ediyor. Bir arş kumandası, milyonlarca insanı yürütüyor.

İşte bu nutk nedir?

Bu zekâ nedir?

Ya o temâyülâtı kalbiyye nedir?

Zahirde çok küçük görünen, hakikatte çok büyük olan, bütün avalimi kendi enfüsüne sokabilen bu vücud nedir?

Hulâsa, bütün eşya kendisine müsahhar kılının, meçhulden ma'lûmu çıkaran insan nedir?

Bu mevcûdiyyetini kendinden mi aldı?

Kendinden aldı dersek; vücûdu, vâcib ve bizzarûre daima mevcûd olması lâzım gelirdi.

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 5

Hâlbuki insanın zahiri değişiyor, bozuluyor, ihtiyarlıyor, bir gün seviniyor, birgün yeriniyor, turdan tura geçiyor, daima bir şanda (yerde) duramıyor..

O mükellef konuşan dil, bir gün çene kemiklerinin arasında un ufak oluyor.

O, gözleri tezyin eden, bakmaya kıyılanı ayan kirpiklerden Kudret duvar üzerinde diken yapıyor. Yine insan bazen her şeyi yapar gibi görünüyor... Semâlara kadar uzanıyor, denizlerin dibinde gidiyor, dağları deliyor. Fakat icabında gözle göremediği, el ile tutamadığı bir mahlûkun pençe-i kahriyesinde âciz kalıyor..

İsteddiği bir kadınla evlenip de istediği şekilde bir çocuk yapamıyor?

Halbuki kendi kendini yapan, her şeyi yapması lâzım idi, yapamadı.. Binaenaleyh bu varlığı da kendinden almadı.

Acaba her şeyi yapar gibi görünen, icâbında hiçbir şeyi yapamayan, acz içinde kıvranan, kabrin kapısını kapayamayan, asıl doğum, olan ölümü öldüremeyen, mevcûdattan aczi gideremeyen insan, bu varlığı muhitinden mi aldı?

Tetkik edecek olursak muhiti ondan âciz!

O halde bu kaabil, bir failin mazharı, bu mıstar (alet), bir masdarın mazharı. Bu muazzam varlık, bir Sâni'm sun'u.

İşte zahiri halk, bâtını Hak olan bu

6 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahü'l azîz

manayı kim teharrî eder de bulursa, Rabbisine arif olan da odur.

Hâdisat ve tasavvurattan münezze, vücûdu ile mevcûd, sıfatı ile muhît, esması ile ma'lûm, ef'âli ile zahir, âsârı ile meşhûd olan Allah'ı beyân eden bu kitâbı kâinat içerisinde etiketi ilâhîyi taşıyan yalnız insandır...

Mühri hümâyûnı Sübhânî yalnız insana vurulmuştur.

İnsan: Nâibi Hakk'dır.

İnsan: Aslını bulmak aşkıyla doğmuş. Kerametli bir mevcuddur.

İnsan: Esrârı Zâtiyyeye agâh ve niyâbeti ilâhîye lâyük olacak isti'dadda yaratılmış bir mazharı tamdır.

İnsan: Envârı hakikat ve hedâyâyı ma'nevîvevi kabule müstaid bir candır.

İnsan: Tenezzülât-ı Sübhânînin ilk mazharı, zulmetin mukabili olmayan "Evvelü mâ hal âka'llahü nûrî" fermanınin mefhumu bulunan, ne Melek velvelesi, ne Felek meş'alesi yok iken, kader nakkaşı Semâvâtın tezyinatını vurmamış iken, ne eserden, ne esirden hiçbir şey bilinmez iken Hazreti Ulûhiyyette sâcid olan ma'nâ-i Muhammedî'nin, o nefsi nâtika-i kâinatın kalbi'nin bir meyvasıdır.

İşte bütün mahlûkatın en mümtazı olan insan, şu kâinatın hakîkî sahibi ve

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 7

mutasarrıfı, bilerek ve hikmetle tasarruf edeni tarafından çok sevilerek, pek seçilerek yaratılmış, aşk denilen bir nur da onun manasına rekzedilmiştir..

Her şeyi görerek, bilerek terbiye eden, hikmetleri, gayeleri, fâideleri irâde ederek tedvir eden, bir şeyi her şey, her şeyi bir şey yapan Zâtı Mutlak, muhabbet'i ilâhîsinin suretinin sureti olan bu sınıfa bilmek hâssasını vermiş, bilen konuşmasını lâzım kılmış...

Bu âlemde kendisine muhâtab tuttuğu bu mahlûku ile mektubu ile konuştuğu gibi, bir gün de tercümansız ve hicabsız kendileri ile konuşacağını ilân etmiş.

Konuşturan, elbette kendisi de konuşacak!

Ve her insan kendisindeki bu varlığı, kendinin zannetmesin, benim olduğumu bilsin diye emretmiş!

Nihayet insanın, hakikati teharrî (hareket) edip, kendisinde bulunan bu ariyet varlığı Hakk'da boşaltacak olursa büyük bir kâm alacağı da beyân edilmiş.

Fâniyi bakî ile tebdil etmenin çâreleri îzâh edilmiş.

İmdi, eğer insan fâniyi bakî ile değiştirmeyip de kendine varlık verip Kudretin bu muazzam bahr-ı ummânî ahadiyyetinde kendi kulaçlarımla yüzerim

8 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

derse, derhal boğulur.

Zîra bu denizin iki mühim dalgası vardır ki, birine “Celâl”, diğetine “Cemâl” denir. Biri çıkarır, biri batırır. Nihayet takat kesilir, tıkanılır.

Fakat tamamıyla teslim olunursa üstünde tutar.

Zikretmiştim ki insan, muhabbeti ilâhinin suretinin suretidir. Muhabbeti ilâhi'nin sureti, ma'nâ-i Muhammedi'dir.

Cenâbı Hakk hubbi Sübhânîsi ile tecelli' ettiği vakit, Akli Küll olan, zulmetin mukabili olmayan, nefsi nâtıkai kâinatın kalbi bulunan Nûr'î Ahmedî zuhur etti.

Bütün varlığın sahibi olan Allah, bu nuru bütün eşyanın masdarı yaptı. Ve rütbelerin en yükseğinin de, muhabbet rütbesi olduğunu izhâr etti.

Vücûd-ı mukayyedi insanî, ikinci bir teayyün olarak ilmi ilâhîdeki muhabbetinin bir tecellîsinin mazharı oldu.

Binaenaleyh vücûdi insanî Hakk'ın muhabbetinin bir mazharı olarak teayyün etti. Onun için bir kimse hayvâniyyetini fethederek, insaniyete kadem basıp, kendi hakikatine ma'rifet peyda etmesi, Rabbisinin ma'rifetine bir mukaddime teşkil etti.

“Ve nefahtü fihi min ruhî” sırrına mazhar olan, ya'ni nefhai İlâhî ile sâir sınıftan mümtaz kılman bu insan, Rabbisine

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 9

kavuşmak askı ile mücehhez kılındı...

Biraz daha açalım:

Cenâbı Hakk rûhı küllisinden, insanı, — keyfiyyeti bizce mechûl olan— nefhai ruh ile teklîm ederek onda aslına karşı bir meyli iştiyakı hâsıl etti.

Onun için beşerin fitratında aslına kavuşmak aşkı vardır. Bu cibillîdir. Ve ismini koyamadığı bütün muhabbetler hakikatte Allah'adır. Fakat gafil, ismini koyamaz, onu eşya ile kayıtlar da ayağı kayar.

Âdem nasıl mazharı Hakk olup Hakk'a şevk ile muhabbet ettiyse, Cenâbı Hakk'ın Âdem'e şevki daha eşed (şiddetli) oldu.

Ve muhabbette kemâle erenlere, kendi likasını has kıldı.

İşte bütün nedîmânı ilâhînin aradıkları da budur.

Şuraya dikkat edelim:

Cenâbı Hakk Âdem'i kendisine müştak kılıp, kendisine delîl kıldığı gibi, Âdem'e delîl olmak üzere, Âdem'den mereyi, ya'ni kadını halk etti. Ve kadın erkeğin cüz'ü olup, erkeğe delîl kılındı. Âdem Şevk¹ ile iştiyak² arasında fark vardır. Âdem

---

¹ Şevk: Sevdiğini gördüğü vakitte do yamadan sevgisi artmaktır.

² İştiyak: Sevdiğini gördüğü vakit tatmin olmaktır.

10 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

kendisini kadında müşahede etti. Âdem'in, recüliyyeti ve sıfatı fiiliyye ile ittisâf, ma'rifetine Havva mukaddime oldu. Havva olmasaydı, Âdem bu sıfatla zahir olmaz idi.

Ona binaen Cenâbı Nebi sallallâhü aleyhi ve sellem:

“Hubbibe ileyye min dünyâküm esselâsetü ennisâü vettıybi ve kurreti aynı essalâtü”

“Dünyânızdan, bana üç şey sevdirdildi” diye ferman buyurduktan sonra, önce (Nisa) yı zikretmişlerdir.³

Evet, kadın, erkekten bir cüz'dür. Kadın, erkek için vücûdi saniyedir.(ikinci)

Erkeğin kadına muhabbeti, kendi aslına muhabbeti demektir. Kadının da erkeğe muhabbeti, kendi aslına iştiyakı demektir.

Kadın, erkeğe delildir. Erkek, Hakk'a delildir.

Binaenaleyh kadın, erkeğin yakîni ve enfüsi olmakla kendi vücûdu ona yakın olduğundan emri nebî'de (Nisa) takdim edilmiştir. Ve tarafı ilâhîden, tahbîb (sevdirdiği) edildiğini beyân, etmişler, (Ahbebtü) demeyip, (Hubbibe)

---

³ Hilkatteki inceliği, fitrattaki hikmetin zevkine eremeyip surette kalanlar, hakîkati insaniyyeye kadem basamayanlar, Cenâbı Resûl'ün hu cümlesini nefsanı düşüncelerle, vesile-î tecâvüz addetmişlerdir

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 11

buyurmuşlardır. Yani (Sevdim) demeyip (Sevdirdi) diye emretmişlerdir.

**BİNAEN'ALEYH KENDİSİNDEN,
MUHABBET EDENİN HAKK OLDUĞUNU
DUYURMUŞLARDIR.**

Eğer Hakk'ın, kuluna muhabbeti olmasaydı kul, Rabbisine muhabbet edemez idi. Aynı zamanda Hakk'ın abdine (kuluna) muhabbeti küllidir, abdin Hakk'a muhabbeti ise cüz'üdür.

Çünkü Hakk'ın abdine muhabbeti, kendi nefhettiği ruhuna muhabbetidir.

Bu âlemde kesafetini izâle edip letafete inkilâb ettiremeyen kulun, kendi libâsı beşeriyeti,(beşeriyeti) Rabbisiyle arasında perdedir.

tâki hakikatte vuslat olan ölüm, bu perdeyi kaldırır kaldırmaz Rabbisiyle lika (buluşma) hâsıl olur. Ve kendisinin nefesi Rahmaniden teayyün ettiğini o vakit apaşikâr görür.

Binaenaleyh nefesi Rahman kimde varsa onun insan olduğu tahakkuk eder.

Bu âlemde teâlî edip kesafetini letâfete inkilâb ettiren nedîmânı ilâhî, mevti iradî ile yaşadıklarından, mevti ıztırârîden evvel bu sırra vâkîf olurlar.

İyi dikkat edilirse, Cenâbı Hakk'ın insana tecellî eden muhabbetidir ki, işte Melâike o muhabbetin nuruna secde etmeyi emir

12 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

almıştır.

Allah Teâlâ hubbi Sübhânîsine Âdem'i âyîne kılmıştır.

Bu emri Sübhânî insanın kadr ü azametini ne muazzam şekilde gösterir.

Nefesi Rahmanı hâmil olan hazret-i insanın sureti olarak yaratılan nisâ'ya, rical, tarafı ilâhîden tahbîb ettirilmiştir.

İşte bu inceliğin farkında olarak tesîs edilen hukukî zevciyyette tarafeynin birbirine muhabbeti, doğrudan doğruya asılları olan Allah Teâlâ'yadır.

Cemi' sıfâtı ilâhînin mazharı olan ve bu imkân âleminin suretlerinin câmi'ı bulunan insan, kadın vücûdî zâhiresiyle erkeği zevç etti (evlendi). **Erkek ferd (bir) iken kadın onu zevç (çift) etti.** Ve erkeğin vücûdu kendi mertebesinde teayyün etmiş iken ikinci bir teayyün ile kadının vücûdunda teayyünü sebebiyle recül, zevç oldu. Ve erkek için zevciyyet kendinden müştakka (arzu ve iştiyaklı) olan kadınla hâsıl oldu.

Buna umûrî hâriciyede bir misâl istenirse, ruh vâhîd (bir) iken, sûreti cesed onu şef'etmiştir.

Biraz daha açayım:

RUH, SIFÂTI HAKK'IN SURETİ, CESED, RUHUN SURETİ OLDUĞU GİBİ, KADIN DA ERKEĞİN SURETİ OLDU. ERKEĞİN KENDİSİNDEN TEKEVVÜN EDEN KADINA

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 13

MUHABBETİ ZARURÎ KILINDI.

BİNAENALEYH, HAKÎKÎ İNSAN, KADINA MUHABBETİ İLÂHİYYE İLE MUHABBET ETTİ, KENDİ NEFSİYLE MUHABBET ETMEDİ.

Buna işareten Resûl-i Zîşan; (Sevdim) demedi, (Hakk tarafından sevdirdi) buyurdu. Zîra Mürebbî-i ukul (akılları terbiye deden) olan Cenâbı Muhammed'in muhabbeti zatiyyesi, ancak Allah'adır. Nisâ'ya muhabbeti ise tâhbîbi ilâhî (ilâhi sevgi) iledir.

İşte erkek, hubbi ilâhî ile tekevün eden kadına, bunun farkına vararak muhabbet edecek olursa abdiyyetinde ihlâs sahibi olduğunu gösterir. **Nikâh müessesesine intisâb ederek, neş'eti unsuriyyeyi tamamıyla istilâ eden muhabbetle, kadın ile cima' ettiği bu vuslatta erkeğin bütün eczası, o anda kadında fânî olur ve kadın da, o anda erkekte fânî olur.**

Bu, Kudretin ne muazzam bir dersi hakîkîsidir.

Binaenaleyh Kudret, hem bu âlemde bu vücûdun ma'rifetullah zevkiyle Hakk'da fânî olacağına umûrî hâriciyede misâl kaçırıyor, **hem de abdin kendinden gayrı ile muhabbetle telezzüz ettiğinden gayret sıfatı tecellî ediyor, "Abd! Benden gayrı ile telezzüz ettin. Binaenaleyh kalk, yıkan"** diye guslü emrediyor.

14 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Bu inceliklerin farkında olmaksızın yapılan mukarenetlere, hakikati görenler: (Hayvânî mukarenet) deyip (İnsanî mukarenet) olmadığını söylerler. Beşeriyetin Fahri Ebedîsi: **“Men tezevvece fekad istekmele nısfeddîn felyettekillâhe nısfelbâkî”** buyurmuşlardır ki:

“EVLENENLER, DİNLERİNİN YARISINI YAPMIŞLARDIR, YARISI İÇİN DE ÇALIŞSINLAR” demektir.

Zîra zevç ile zevce, Sun'ı ilâhî fabrikasının insan dokuma tezgâhını kurmuşlar, erkek Semâ makamında, kadın Arz makamında olup ruhun gelini olan cesedi dokumaya me'mûr olmuşlardır.

Bu vazife çok ağır, külfetli bir vazife olduğundan, zevkî şehvet insana gaye olarak değil, tarafı ilâhîden bu yüklenilecek külfete mukabil bir ücret olarak verilmiştir.

Şunu iyi bilmelidir ki: Nev'i beşerin vücûdu hubbi ilâhî ile vücud bulmuştur.

Hakk, Ebü'lBeşer Âdem'den sonra, onun hulefâsi olan evlâdlarından muhabbetiyle bir naibin vücûdunun halk olunmasını irâde edince, bir erkeğin mazharında zahir olup, o etiketi ilâhîyi taşıyan vücûdun vesikası olan bu elli altmış kiloluk heykelin meydâna gelmesi için nikâh müesasesini açmış ve kadını, suveri nev'i beşer için mahalli infial kılmış ve irâdei ilâhîsi ile teveccüh, emri

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 15

İlâhîsi ile de tecellî ederek âlemin suverini onda fethetmiştir.

O teveccühi İlâhî ve emri Sübhânî, bu anâsır âleminde nikâhtır.

ONUN İÇİN DİNİ CELÎLİ İSLÂMDA KADININ ÇOK YÜKSEK BİR MEVKİİ OLDUĞU GİBİ, NİKÂHIN DA ÇOK BÜYÜK BİR KIYMETİ VARDIR.

Yalnız, nakıs olan insan, ne bu müessesenin kıymetini ve ne de kadının hukukunu bilemez.

Kâmil olan insan ise, suveri unsuriyedeki (görünüştaki suretler) nikâhı, âlemi ervahtaki himmeti, âlemi manadaki tertibi bilir, kadına âid olan muhabbetin neticesinin, hubbi îlâhî zevki olduğunu şühûd eder de ruhsuz bir sûretperest olarak kalmaz.

Kendisinin mezâhiri Hâhiyyeden bir mazhar olduğunu, kadının ise kendi suretinin bir mazharı olarak yaratıldığını müşahede eder ve şehveti tabiiye ile iltizâz etmeyip, itlakı Zatîsi ile âleminden ganî olan Hakk'ın hubbu ile iltizâz ettiğini anlar, kalbinde bu temâyülâtı duyar. Buraya kadar yazdıklarım dikkatle ve tekrar ile okunup bir zevk edinilecek olursa, bir zerrecik insanın, bir noktacık kadının ne olduğu duyulmuş, bu suretle de hakikatte evlenmenin eğlenmek olmadığı bilinmiş olur.

İKİNCİ KISIM

KIZLAR NİÇİN TAM ÇAĞINDA EVLENEMİYOR?

SÂİR (Diğer) MEDENİYETLERDE VE İSLÂM'DA KADININ MEVKİİ

Bunu şöyle hulâsa edebiliriz:

1— Erkeklerin ekserisi, hilkatlerindeki gayeyi unuttuklarından yahut farkında olmayarak insanı tekâmül etmiş bir hayvan şeklinde tanımak istediklerinden.

2— Kadınların da ekserisi niçin yaratıldıklarını unuttuklarından yahut vazife-i hilkatlerini (yaratılış) çiğnediklerinden.

Yukarıda söylediğim gibi, erkek Semâ makamında, kadın Arz makamında olup ruhun gelini olan cesedi dokumaya memur olduklarının farkında olmadıklarından...

Bu mevzu'u biraz daha açabilmek için, kadının kıymetini; dinler içinde, dinlerin fer'i olan medeniyetler içinde hangi medeniyet yükseltmiştir, bunun üzerinde biraz durmamız lâzımdır.

Evet dinler içinde, dinlerin fer'i olan medeniyetler içinde kadının yüksek, kudsî hilkatini, kadr-ü kıymetini ancak Dîni Celîli İslâm göstermiş, onların hukukunu beşeriyetin fahri ebedîsi olan Hazreti

18 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Muhammed Sallâllahü Aleyhi Ve Sellem tanıtmış, müebbed istikbâli dahi kadına bağlamıştır. Nitekim:

“Elcennetü tahte akdâmil ümmehât”
(Cennet annelerin ayağı altındadır.)
buyurmuşlardır ki:

“Ölüm denilen ikinci doğumdan sonra başlayan aysız, günsüz, senesiz namütenahi âlemin saadeti, annelerin ayağının altındadır” demektir.

Anne ise kadındır.

Yine o Büyük Peygamber, âlemi cemâle teşrif edeceği son rahatsızlıklarında, Hazreti Bilâl'e emir verip:

“Yâ Bilâl! Git Medine sokaklarında nida et; hiç iştmedik kimse kalmasın. Ben artık Rabbime gidiyorum, dostlarım gelsin, söyleyeceklerim var” buyurmuşlar.

Hazreti Bilâl de Bilâl? sesi ve o muhrik edası ile nidaya başladığı vakit herkes yerinden fırlamış, kadın, erkek, çocuk Cenâb-ı Muhammed'in muhîti feyzine toplanmışlardı..

Cenâbı Muhammed Aleyhisselâm, müfârekat edalarını arzeden uzun hitabelerine:

“Ey ümmetim! Sizden ayrılmaklığım dolayısıyla mahzun, Rabbime kavuşmaklığım cihetiyle de memnunum..”
diye başladıktan sonra, son cümlelerini

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 19

şöyle bitirmişlerdir :

**“KADIN HAKKIYLA EBEDİYYET ÂLEMİNE
GEÇMİŞ OLMAYASINIZ...**

**ALLAH'IN YASAK ETTİĞİ HER ŞEYDEN
SAKININIZ.**

**HELE İKİ HARAMA ÇOK DİKKAT EDİNİZ:
BİRİ YETİM HAKKI, DİĞERİ KADIN HAKKI.
BU HAKLA GELEN KİMSELERE ŞEFAAT
ETMEM!..”**

Acaba kadınlık, âlemi beşeriyeti zulmetten nura çıkararak, indi ilâhîde adîyi âlî yapan, hâli ihtizârında bile nefsinin hayrını ayağının altına alarak beşeriyete bütün mahlûkata merhamet elini uzatan bu Büyük Peygamberin hakkını nasıl ödeyebilir.

Dîni Celîli İslâmda, kadın evinde ve evinin hâricinde bir iş tutmak mecburiyetinde değildir.

Orada kadının ancak bir vazifesi vardır, o da çocuk doğurmaktır.

Kudret **“Bu külfet kadına kâfidir. En ağır vazifeyi üzerine almıştır. Başka vazife ile kendisine icbar edilemez”** buyuruyor.

Yani, erkek hâriçte çalıştığı gibi, evinde de çalışmak mecburiyetindedir. Daha açık konuşalım: Erkek hâriçte, nafakası üzerine vâcib olan kimselerin maişetini te'min mecburiyetinde olduğu gibi, dâhildeki işleri

20 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

de görmek mecburiyetindedir. Kadın ise, ne yemek pişirmek, ne çamaşır yıkamak, ne silmek, süpürmek, hattâ ne de doğurduğu çocuğa meme vermek mecburiyetinde değildir. Meğerki çocuk, hiç kimsenin sütünü içmeyip helak olmak tehlikesi bulunsun. O vakit annenin çocuğu emdirmesi mecburî olur.

Binaenaleyh kadının kocasına iş görmesi, vazifesi icabı değil, yüksek faziletinin eseridir.

Yalnız Cenâb-ı Hakk, İslâm Dininin kadınlara yaptığı —ta'bîri caiz ise—bu geniş iltimas muamelesine karşı kendisi şöyle bir ikrâmı Sübhânîde bulunuyor:

“Çocuk doğurmaktan başka mecburi bir hizmeti olmayan kadın, eğer kocasına hizmet ederse, arada kocası yoktur, hizmet doğrudan doğruya Zâtı Ulûhiyyetimedir. Hakk'ın da şânı Sübhânîsine nasıl yakışırsa o kadını öyle karşılar.”

Acaba bu kadar geniş ikramı, kadınlara hangi müessese verebilmiştir.

Bir de Hazreti Muhammed (sallallâhü aleyhi ve sellem) in nübüvvetini izhâr etmezden evvelki medeniyetlerde kadınların vaz'iyetini tedkik edelim:

Eski akvamın en medenîsi ve sâhibi irfanı olarak tanınan Atinalılarda, kadın: Zevk âleti diye tarif edilirdi. Zevceler çarşılarda hayvan

Boşanma Kapsı Ne Vakit Kapatılabilir? 21

gibi satılabilir, başkalarına ihale olabilirdi.

Roma medeniyetinde kadın, zevcin, müştehiyyâtının esiri addolunurdu. İlk zevceden sonra sayısız alınabilen zevceler, bütün hukuktan mahrum, hattâ çocukları bile gayrı meşru' addedilerek babalarının mirasına giremezdi.

Zerdüş hâkimiyetinde ise bir kanunî izdivaç dahi bulunmuyor, bir erkek, istediği kadar kadın alabiliyordu.

Arablarla, Yahudiler arasında kız evlâdı, zavallı bir mahlûktu.

Yahudi evlerinde kız evlâd, hizmetçi mevkiine geçer, icâbında baba onu satar. Baba ölür de erkek evlâdı kalırsa o erkek evlâd kız kardeşini istediği muameleye tâbi' (her türlü) tutardı.

Kızlar ancak vâris bulunmadığı zaman, babalarının mirasına girebilirlerdi.

Cenâb-ı Muhammed, nübüvvetini izhâr etmezden evvel, Arabların kadınlara olan nefretini anlatmak için diri diri kızlarını gömmelerini söylemek kâfidir.

Hattâ Hazreti Ömer'in arada sırada gözleri sıcak gözyaşları ile dolup, derin bir âh çekerek aşk ile Peygambere salâvat getirdiği görülürmüş.

Kendisine defaatle sorulduğu vakit: **“Ben pota-i Muhammedîde erimese idim kaskatı bir şakî idim. Nazar-ı Muhammedi, benim**

22 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

kesafetimi izâle etti, nârımı nûr yaptı, şekavetimi saadete inkılâb ettirdi. Evet gözümün önüne geliyor, İslam'ın nuruna kavuşmazdan evvel zamânı câhiliyyette âdâtı câhiliyye ile âdetlenip mini mini yavrum ciğerpare kızımı, karış hesabı ölçtükten sonra diri diri gömmek için çukurunu kazarken sakalıma topraklar bulaşmıştı... Yavrum, ufacık elleriyle sakalımdaki toprakları silerken, ben de kocaman ellerimle onu çukura tikiyordum.

Şimdi bu sahne gözümün önüne gelir ağlarım. Nûr-ı nüvübbette eriyip insan olduğumdan dolayı da Resûlullah'a salâvat getiririm" buyururlarmış.

İşte Hazreti Muhammed Hıra Dağından tek başına (Lâ ilahe illallah) da'vâsını açınca dostlarına ilk önce âciz insan putuna tapmayı yasak etmiş, zulmün, küfürden daha fena olduğunu duyurmuş, kadınlara zulmetmeyi menetmiş, onlara hürmeti emretmiştir.

Köleleri âzâd etmek kadar Allah Teâlâ'yı hoşnut eden ve kadınları boşamak kadar Allah Teâlâ'nın gadabını tecellî ettiren bir şey olmadığını ilân etmiş, hukuk-u zevciyyetin kopmasını şiddetle takbih (çirkin kabul) etmiştir.

Böylece asırlarca evvel bütün medeniyetler kadını; hiçbir hakkı olmayan

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 23

âdi bir esir muamelesine tâbi' tuttukları halde, her zaman genç ve dinç, hasmını her sırda muârazaya da'vet edip ilmen ve aklen mağlûb eden, kendisini kalemler, kâğıdlar değil, zamanlar, hâdiseler tefsir eden Büyük Kitab Kur'anı Mübîn; Zevciyyet rabitasının çok mukaddes olduğunu, münazaanın hal ve faslını tavsiye etmiş ve kadına, kocasından çirkin muâmele gördüğü zaman, meşru' nafakası tedârik, edilmediği vakit, hukuki zevciyyete yakışmayan sebebler zuhur ettiği an kocasından ayrılmak hakkını vermiştir.

Kadının istinâd ettiği deliller kuvvetli olmazsa, ancak mihrini terk edebilir, ayrılır, yine de erkeğin haksız, âdî tahakkümüne katlanmaz buyurmuştur.

Yine o Büyük Kitab erkeklere şöyle hıtâbeder:

“Kadınlarınıza ezâ ve cefâdan sakınınız. Hevâî nefsânînize tamamıyla münkad (uyup) olup, evdeki kadınıızı ihmâl etmeyiniz. Ailenizle güzel geçinir, tatlı bir aile yuvası kurarsanız, Cenâb-ı Hakk sizin olur olmaz kusurlarınızı afv ü mağfiret eder.”

Demek oluyor ki Allah, kabahatlerin afvolunması için, evdeki tatlı geçimi şart koyuyor.

Keza o Büyük Kitab şöyle der:

“Zevç ile zevce arasında geçimsizlik

24 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

başlarsa, her iki taraftan birer hakem gönderilmeli. Kadın tarafından gönderilen hakemle, erkek tarafından gönderilen hakem te'lîfi beyn (arayı bulma) için çalışmalı. Zevç ile zevce, aralarının iyi olmasını arzu ederlerse, Allah da aralarını te'lîf eder. Cenâb-ı Hakk, alîm ve hâkimdir." Fakat beşeriyetin bütün ihtiyâcını cami' olan bu muazzam mecmua-i îlâhî'yi, ilimlere mevzu', sanatlara model veren bu Büyük Kitabı, yalnız ölülerine okuyan VB O'nu sırf mezarlık kitabı yapan müslümanların ekserisi bu emirlerden ne yazık ki bihaberdirler.

Ruha hitabeden o Kitab, fuhşu işlemeyi değil, yaklaşmayı bile yasak eder.

Öyle değil mi ya?

Bir bahçıvan bile âdî bir sebze tohumunu bitmeyen bir yere ekmez. Yâ cevheri insan olan o tohum-ı nûr, o emânet israf edilir mi?

Kudret nikâh müessesesini açmış ki, o tohum mahalli meşru'una sarf edilsin, dokuz ay sonra da işte fotoğrafı budur diye bir yavru meydana gelsin için.

Sonra yaradılışında bir mevhibe-i Rabbâniyye olarak hassâsiyyet ve rikkatle mücehhez olan kadının muhafazası uğrunda çâreler gösterilmiş, onun hicabını istemiştir.

Ba'zı kimseler: **"İSLAM'DA KADINLARIN**

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 25

HİCABI (ÖRTÜSÜ), ONLARA BİR NEV'İ ESARET, BİR NEV'İ EMNİYETSİZLİK DEĞİL Mİ?" derler.

HAYIR.

Bilakis kadının hicabı, onun vakarını muhafaza ve her türlü hakareten sıyânet (korumak) içindir. Fart-ı muhabbettir (aşırı sevgi). Zevcin ona karşı olan aşkının eseridir. Sonra o hicab, kadının evinde esir olarak kapanmasını da âmir değildir.

Hazreti Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem kadına hürriyeti mes'ude vermiş, fakat zahirde bal gibi tatlı, içinde semm-i katil olan adaletsiz bir hürriyet ile kadının sefalete düşmesine kat'iyen razı olmamıştır. Kadının istiklâli ruhîsini tamamıyla tanımıştır. Ona içtihat hakkı vermiştir.

Nitekim vaktiyle bütün medeniyetler kadına ağız açtırmaz iken İslâm: Hazreti Aişe radiyallâhü anha gibi fakîheler, Cenâbı Nebî âlemi cemâle teşrif ettikleri esnada eshâb arasında cereyan eden en mühim mübâhaselere (sohbetlere) iştirak eden Tâc'ül Muhadderât, Hazreti İmâmı Fâtîme'ler, üç günlük hayâtı sûrîde masa, kasa, cah (makam) hırsıyla tüyleri ürpertecek şekilde yapılan mezâlîmle İmâmı Hüsey'n'i parçaladıktan sonra, oğlunu da katletmek için uğraşan Emevîlerden onu

26 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

sıyânet (korumak) eden ve Abdullah ibn i Ziyad gibi şerîri ve Yezid gibi hâini şecâatiyle tir tir titreten Cenâbı Zeyneb'ler. Hasanı Basrî gibi irfânıyla aktarı cihanda şöhret almış ârifi billâh olan velîleri mahcûb eden Rabia'lar yetiştirmiş. Eğer merak eder, İslâm mezarlıklarını gezer, kitabelerini okursan daha ne kadar yüksek sanâyi'i nefise erbabı hanımlar, ilimde ne mütebahhir anneler görürsün.

Yine vaktiyle medeniyetler, tağyire uğramış dinler, kadını **“İnsanı şeytâna yaklaştıran bir vâsıta, âleti şer, erkeği tahrîb eden felâket, mücessemi zarar, oluşu muazzam bir dalâl, felâket dokuyan geniş bir tehlike, mahvedici bir kuvvet, rengin bir illet”** diye ilan ederken, İslâm:

“Kadın, mahalli tekvindir, sûreti beşeriye onunla feth olunmuştur, Mükevvine kurbiyyeti vardır” diye onu esaretten kurtarıyordu.

Evet, yine o günün medeniyeti, kadın yalnız yemek pişirecek, kumaş dokuyacak, evde hizmetçilik yapacak diye emr ederken, Hazreti Muhammed:

“İlmi öğrenmek her erkek ve her kadına bilâ istisna farzdır” diye ferman büyütyordu...

Yalnız kadın ilmi ilim olduğu için ve kuracağı yuvasında yavrusuna yapacağı

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 27

talim için öğrenmelidir.

İşte, ilmi ilim için tahsil etmeyen kadınların ekserisi hilkatlerindeki gayeyi ayakaltına aldıklarından evlenemiyorlar, evlenenler de hayatlarını yıpratıklarından kâm (istek,lezzet) alamıyorlar.

Ninelerimiz on altı yaşında anne olurlar, dinin nikabı olan vatanın muhafazası hususunda omuzları geniş, pazıları kuvvetli, kalbleri imanlı ne muazzam yiğitler yetiştirirlerdi. Yirmi yaşında kız evde bulunmazdı. Bir Türk annesinin beş altı tane yavrusu olurdu.

ŞİMDİ ÇOCUK DOĞURULMUYOR. Fakir aileler nisbeten çocuk meydana getiriyorlar ise de, biraz bilgisi, biraz da serveti buluşan aileler ekseriyetle çocuk yetiştirmiyorlar. Bunlar bilgilerini, yetiştireceği çocuğa, semere-i hayâtı olan yavrusuna sarf edeceği yerde, onun imhasında kullanıyor, düşürüyor. Servetini vücuduna sokacağı cinayet kundağına sarf ediyor. Bu suretle de bir katilden daha büyük bir cinayet işlemiş oluyor. Çünkü katlettiği kendi yavrusu, aynı zamanda selâmeti fitratını hiç kullanmamış bir mazhar!

Halbuki bir milletin en yüksek serveti, nüfusunun kesreti olduğunda hiç şüphe yoktur.

Sonra ehemmiyetsiz gibi görülüp yapılan

28 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

bu cinayetlere de her sahada başka başka mazeretler serdediliyor.

Meselâ, mesleğe atılmış kadınlardan çocuk yapmayanlar veyahut tekevvün etmek üzere olan yavrusunu imha edenler: **“Efendim biz hayâta atılmış kadınlarız. Çocuk işimize engel olur”** diyor, yavrusunun önüne geçiyor.

Yahut hayatın, Cenâbı Hakk'ın mevcudata bahşettiği bir sırrı hafif olduğunu ve onun şe'ninin neticesinin teâvün olduğunu kabul etmeyenler: **“Hayat bir heyecandır”** deyip, fantazi hayâta atılıp, biriç oyunundan alacağı zevki kucağındaki yavrusundan alamıyor, Binaenaleyh **“Çocuk bizim neş'eli hayâtımızın bağı olur”** diyor, çocuk yapmıyor.

Bazısı, **“KOCAMA EMNİYETİM YOK. ÇOCUK İNSANI YIPRATIYOR, HÜSNİ ÂNINI (güzelliğimi) ELİNDEN ALIYOR.. OLUR Kİ KOCAMIN BANA KARŞI NAZARI DEĞİŞİR”** diyor çocuk yapmıyor

Bunlar ne derin yaralardır, ne çirkin düşüncelerdir.

Zevciyyetinin ayniyyetini hâmil bir yavruyu meydâna getirmek için üzülen, en ağır veca'lara (ağrılar) katlanan, aylarca hastalık devreleri geçiren bir zevceye, çocuk doğurmak sebebiyle hüsnî ânını kaybetmiş nazarıyla hakîkî insan bakabilir mi?

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 29

Hem:

**Dilberde meram ân olur endam değildir
Keyfiyyet olur meyde garaz câm değildir.**

Yine ekseriyyetle görülür, vaz'ıyyeti müsâid olan aileler, çocuklarına ecnebi mürebbî tuttuklarını ve onun terbiyesinde büyüttüklerini makamı iftihadında söylerler. Bu, Türklüğe hakarettir. Bir Türk hanımı hâşâ çocuğunu yetiştiremeyecek kadar küçülmüş müdür?

Tarihin en eski efendisinin kızı için bu ayıp değil midir?

Ba'zısı da şu şekilde mazeret serdediyor:

“Efendim, çocuk meydana getirmek kolay mı, bakabilir miyiz? Biz zaruret içinde kıvranıyoruz...”

Acaba bunlar ibretle bakmazlar, düşünmezler mi ki Kudret, yaratacağı çocuğu yaratmazdan evvel mahalli şefkat olan annesinin sadrında o kupkuru memelere süt vermiştir.

O masumun dişlerini yapan Sani', elbette onun rızkını daha evvel hazırlamıştır.

Şimdi nasıl kıyamadan göğüste Hakk'ın bahşettiği bu depo kurutulabilir. Adî bir ambarın içine depo edilmiş bir zahire bile kasten ifna (yok) edilse mûcibi tecziye (ceza) olur. Yâ insan, acaba nasıl kendi eliyle

30 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

kendisini hüsranı ebedî gayyasına (cehennemine) atmaya kalkar.

Sonra bir insanın bu âleme gelmesi için yüz binlerce senelik bir seyri vardır.

İlmi ilâhîde bulunan, oradan gaybi ilâhîye sevk edilen, heyûlâi Küll'de gezen, bürûci isnâ aşerde (oniki burç) deveran eden, kevâkibi seb'ada tûr eden (gökte seyreden gezgen) , seyyârâtı seb'ada duran, tabâyi'i geçen, anâsırı ikmâl ile nihayet mahalli tekvin olan anne rahmine geldikten sonra, Levhi Mahfuz'dan (şu kulumun suretinin kopyasını çek) diye Meleğe emir verilip, oradan kopyası çekilerek, hayız kanı ve Kudret fırçasıyla tersim edilip, ba'dettesviye (Ve nefahtü fîhi mîn ruhî) sırrına mazhar kılınacağı eaman, o Meleğe dahi:

“Bu mahlûku hiçbir mahlûka benzetmedim. Buna nefhai ilâhîmden nefha verdim, tecellî-i sıfâtiyyem ile değil, tecelli-i zâtiyyemle halkettim. Celâl ve cemâl ellerimle yoğurdum. İmzâ-i ilâhîmi vaz'ettim. Eşyayı emrine müsahhar kıldım. Kendime nâib olabilecek bir isti'dadda yarattım ve sıfâtı beşeriyetin kesafetinde mahcup kalanların halledemeyeceği nutuk ihsan ettim, icâbında bir (Arş!) kumandası ile milyonlardan teşekkül eden orduyu yürütecek, akıllara hayret veren, ruhun özü

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 31

olacak söz verdim. Uzaklaş bakalım” diyerek Meleği uzaklaştırdıktan sonra nefhai ilâhîsini ihsan edip (Ahseni takvim-en güzel yaratılış) sırrına mazhar kıldığı bir yavrunun vücûdunu imha için binâ-i Huda'ya azıcık insafı olan bir kimse kundak sokabilir mi?

İnsanların alelade yaptığı bir binaya bile kundak sokan kimse dünya mahkemesinin elinden kolay kolay yakasını kurtaramaz.

Yâ binâ-i Huda'ya kundak sokan; Fir'avn'm (Ene rabbükümül a'lâ) da'vâsını Musa'sının elindeki çobandeğneğiyle yıkan, Nemrûd'un kafasından sevdâi rubûbiyyeti ufak bir mikrobu ile parçalayıp çıkaran emri (Kün feyekûn) a mâlik Allah ü Zülcelâlin elinden nasıl kurtulabilir?

Hulûsa, kadın vazifei asliyyesini suiistimal etmemeli, mukavvim olan erkek de o vazifeyi su'i isti'mâle sebep olmamalıdır.

Kadın vazife-i tabiiyesinden uzaklaşıp erkekleşmek istediği dakikada aldanmıştır. **Çünkü Cenâbı Hakk kadın ve erkek vücûdunda ayrı ayrı tecellî etmiştir.**

Meselâ kadında rikkati daha galip kılmış, tehassüsâtı daha geniş tutmuş, hayır yolunda feragate daha ziyade meylettirmiştir.

Onun için çocuğu, kadının kucağına koymuştur. En kaba bir kimse bile bir ma'sum yavrunun anne kucağında

32 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

duruşundan bir rikkat duyar. Zîra hiçbir vakit bir yavru, bir baba kucağına anne kucağı kadar yakışmaz. Çocuğun hisse-i sûriyyesi babasının zahrından, annesinin de sadrındandır. Sadr, mahalli şefkattir. Onun için insan bunalınca “Anne!” diye bağırır.

İşte Kudret, kadının vazife-i asliyyesini göstermiş ve onu o vazifesini yapabilecek bir hilkatte yaratmıştır.

Hiçbir vakit kadın, erkek kadar minen ve meşakkata mütehammil değildir. Kanun-ı hilkat (yaratılış) buna müsaade etmemiştir.

Nitekim kadının bir ay zarfında tâmussihha (sıhhatli) olduğu günler mahduddur. (sayılıdır) Bir defa her ay bir müddet hastalanır. Hastalığına gireceği günler yaklaşınca bir takım haller geçirir. Hastalığında heyecanlanır, âsâbı bozular. Hamil zamanları vardır,. Emzikli zamanları vardır. Örfün ta'bîri ile aşerme günleri vardır. Ba'zısı toprak yer, ba'zısı aklın kabul edemeyeceği şeyler üzerinde ısrar eder. Hulâsa, huzûrı Bârîye çıkamadığı, ibâdâtını yapamadığı günler vardır.

Onun için Sarâyı Ahadiyyetin husûsî misafiri Cenâbı Nebî:

“Kadının iffetsizliğinden gayri kabahatlerini afv etmeye çalışınız” buyurmuşlardır.

Yine o nâzik Peygamber;

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 33

“—Kadın, erkeğin eğe kemiğinden halkolundu. Çok doğrultmaya çalışmayınız, sonra kırarsınız” diye emretmişlerdir.

Şimdi kadının kalkıp da, hayır efendim, benim erkekten hiçbir farkım yoktur demeğe hakkı yoktur. Bu da'vâyı açtığı gün kendisi kaybetmiştir. Zîra yaradılışı buna müsâid değıldir. Bu hususta hürriyyet isteyen kadın, farkında olmadan kendisine esaret talep etmiş demektir.

Hayâtın mezâhimine mütehammil olmayarak yaratılan vücûduna o ızdırâbı kendi eliyle vermiş demektir.

Zîra Sun'ı İlâhî fabrikasının insan dokuma tezgâhı olan, cinsi rakîk ve lâtîf olan kadın şişe (cam gibi) gibidir. Vazifei asliyyesini terk ettiği an kırılır.

Kudret, ona bu vazifeyi güzel îfâ edebilmesi için ne şekilde a'zâ münâsib ise onu vermiş ve bu a'zâ arasında tenâsüb ve tevâfuku da ayrıca ihsan etmiştir.

İşte, hilkatın müstesna, rakîk ve hassas olarak yarattığı kadın; Hakk'ın kendisine bahsettiği hakîkî saadetini bahşeden hürriyyetin farkında olmayıp, bu hakîkî hürriyyetini terkederek, ben de aynı erkek gibi istisnasız haklara sâhib olacağım, erkekle yarışa çıkacağım diye iddia ederse, acaba doğuracağı çocuğu doğurmazdan evvel tutan ağırlarını ne yapacak?

34 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Bu kadın, bir mühim mes'elenin hallinde, erkekle yarışa çıktığında yahut herhangi bir tezini müdâfaa ederken, bu sancısı tutarsa ne olacak?

Çocuğun süt zamanları ne olacak?

Çocuğa kim terbiye verecek?

Anne, çocuğu terbiye eder, baba çocuğun terbiyesini kontrol eder.

O halde anne cismen ve rûhen yaradılışındaki gayeyi ayak altına mı alacak?

Kudrete ilanı harp mi edecek?

“Efendim, kadın hem erkek işini görebilir, hem de kendisine âid vazifesini de yapabilir” diye kadına mugalâtalı (yanlış), sahte bir varlık vererek, hayâtın bütün mezâhimi (zahmetler) ona yükletilince erkek ne yapacak?

Elbette işsiz kalacak?

Yine evlenme kapısına bir kilit takılacak!

İslâm an'anesinde kadına verilen kıymeti kudsiyenin hiçbir medeniyette verilmediğine şu ufak misâl bile kâfidir.

İslâm an'anesinde erkek, alacağı kadına şükrânı ma'nevîsini takdimden sonra şükrânı maddîsi olarak mihir verir,

Hatta vaktiyle mihir tesmiye edilrn"miş ise o kadının mevkii içtimaîsi tetkik edilir, cem'iyetteki mevkii nisbetinde mihiri misil alınır. **Sâir medehiyetlerde ise kadın, kocasına mihir verir.**

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 35

Onun için ebeveyninin vaz'ıyyeti müsâid olmayan yahut kendi arzu ettiği bir kimse ile evlenmek isteyen kız, para kazanmak mecburiyetinde olduğundan, bütün mezâhime katlanarak çalışmaya mecburdur. İslâm an'anesinde ise, erkeğin kadını beslemesi şarttır.

Auguste Comte, İslam'ın bu düsturunu aynen ilân eder de, der ki:

“En fena bir şekli içtimaîyi güzelleştirmek için bir tabîî kanun vardır, o da erkeğin kadını beslemesidir.”

Beşeri huzura kavuşturan, aile yuvalarının çoğalmasına sebep olan ve o yuvaya zevk veren yegâne kanun da budur. Çocuklar kûşei (köşe) ihmâle atılmadan, iyi bir terbiye ile yetişmesinin yegâne çaresi budur.

Erkeğin kadını beslemesi, kadının mevhibei fitriyyesinin tekâmülüne sebep olur. Onun çok nâzik ve fa'al şuurunu, son derece rakîk olan ihtisâsâtı, canını feda edercesine olan hayra meyli, ancak erkeğin onun huzurunu te'mîn ederek, hâricin mihen ve meşakkatini yüklememesiyle tekâmül eder.

Kadın, kadın olarak kalmayıp erkekleştiği gün, Kudretin, onun fitratına verdiği mevahibin (karşılıksız verilen) parlaklığı derhal söner, kendisine mahsus melekât

36 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

(özellikler) gider, Halıkın kendisine bahşettiği yüksek mevkiinden de düşer.

İşte İslâm: Haddi ma'ruf dairesinde erkeğin hakkını, kadının hakkını bildirmiş, erkek ve kadının istidadlarını göstermiş, kadını, cidal ve niza' zahmetinden kurtarmıştır.

Kadının fitratına muvafık bir şekilde hukukunu bahşetmiş, erkeği istiklâli efkâr ve irâde sahibi olduğunu ilân etmiş, kadının hürriyyetine ihtiramı vazife kılmış, biri birine tahakkümünü kabul etmemiş, yalnız erkeği, kurulacak aile yuvasında mukavvim tanımış, erkeğin hayrı tavsiye eden bir velayeti vardır demiş, riyaseti erkeğe vermiş, bu riyasette hüsn-i muaşeretini şart koymuş, erkeğin kadına hürmetini emretmiş, erkeğin bu hürmetine mukabil kadına akli selime göre ma'kul olan itaati göstermesini farz kılmış, Kadının erkeğin bâzicei (oyuncak) şehveti olmadığını ilan etmiş, **vücutları iki ise de ruhlarının bir olmasını, iki kalıpta bir ruh olarak yaşamalarını** ve hakikatte nikâhın asl ü esâsı bu olduğunu ilan etmiş, aile yuvasının bir "zâlim emir ile bir âciz esirden teşekkül etmediğini, erkeğe kadrom Allah'ın gösterdiği çerçeve dâhilindeki hürriyyetini ezmek hakkı olmadığını bildirmiştir.

"Ve mâ halâktül cinne vel'inse illâ liya'büdûn" fermânı İlâhîsi ile de, kadının da

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 37

aynı gayede yaratıldığını, aslını bulmak aşkı ile mücehhez olup o hakikati arayıp bulmada erkekle müsavi (eşit) olduğunu ilan etmiştir.

Bu meyanda, hâdisât arasında çirkin bir hal gösterilmeye kalkılırsa, kabahat İslamiyet'te değil, bizim Müslümanlığımızdadır. O ŞEMSI HAKİKATI MUHAMMEDİYYEYE KARŞI BAKAR KÖR OLUŞUMUZDADIR.

İslam'ın rûhiyyâtını terk ederek metninde de anlamadan yürüyüşümüzdedir.

Buraya kadar erkek ile kadının ma'nevî farklarını saydık. Şimdi biraz da bunların tekevvindeki maddî farklar üzerinde duralım:

Kadının kalbi hacim ve sıklıkça erkeğe müsavi değildir. Damarları dardır.

Âsab (Damar-sinir)ve urukça (hayız görme) aralarında büyük fark vardır. Kadının kanında su unsuru çoktur.

Meselâ: Kadında (72,15) fosforiyeti kils (kireç taşı) olduğu halde erkekte (58,32) dir.

Kadında (4,52) fahmiyeti kils olduğu halde erkekte (9,95) fahmiyeti kils vardır.

Kadında (33,83) mevaddı uzviyye olduğu halde erkekte (31,27) mevaddı uzviyye vardır.

Kadında (66,67) mevaddı gayrı uzviyye

38 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

olduğu halde erkekte (68,30) mevaddı gayrı uzviyye vardır.

Kadının adalâtı (adele) , erkeğin adalâtı kadar nümanalanmaz. Erkeğin adalâtından 3/1 nisbetinde tehammülü eksiktir. Kadın ile erkeğin kanlarının terkiyatında da fark vardır.

Kadının kanında (79,11) su olduğu halde erkekte (77,19) dur.

Kadında (20,89) mevaddı camide olduğu halde erkekte (22,15) mevaddı camide vardır.

Kadında (12,79) küreyvâtı hamra olduğu halde erkekte (14,10) küreyvâtı hamra vardır.

Erkekte bir milimetre mikâbında, küreyvâtı hamra miktarı (4,5) milyondan (5) milyona kadar olduğu halde, kadında (4) milyondan (4,5) milyona kadardır'. Erkeğin kanındaki demir de, kadınınkinden fazladır.

Kadının dimağ abakai merkeziyyesi, erkeğinkinden daha uzundur. Ve bunun için kadındaki tevâzüni tabîi erkektekinden daha az sabit ve müstakar oluyor.

Kadında tabakai kışriyyenin hacmi, erkektekinden daha az gıda aldığından kadında ıztırâbâtı fikriyye ve asabiyye isti'dâdı, erkektekinden daha fazladır.

Kadında kuvâyi âkile gerek tasavvurda, gerek hüküm vermekte erkekten süratli ise

Boşanma Kapağı Ne Vakit Kapatılabilir? 39

de, evham ile vesvese erkektekinden daha ziyadedir.

Kadında malihulya, iç sıkıntısı erkektekinden ziyadedir.

Kadında tabaka-i kışriyye, erkeğin tabakai kışriyyesinden evvel za'fa ve yorgunluğa uğrar.

Kadınla erkeğin kemikleri, arasında tereküb eden madde nisbetleri de ayırdır.

Erkeğin ciğerleri (3,5) litre istiâb edebilecek hacimde olduğu halde, kadının ciğerleri yalnız (3) litre istiâb edebilir. Onun için kadın, erkekten daha sık ve daha kısa nefes alır.

Erkeğin bir saat zarfında yaktığı hava miktarı, kadının ihrak (çıkardığı) ettiği hava miktarının hemen hemen iki mislidir. Ve onun için kadının harareti, erkeğinkinden daha azdır.

Kadının nabız farkı fazla olması, kalbinin erkek kalbinden daha küçük olmasından dolaydır.

Erkeğin midesi kadının midesinden bir daha kuvvetlidir. Erkekte dimağın içine giren damarların kutru, kadındaki damarların kutrundan daha büyüktür. Kadında hassa-i şemme (koku alma) erkektekinden daha zaif dir.

Kadında kuvvei zâika erkektekinden daha zaif dir.

40 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Hulâsa, Kudret, kadının bu yaradılışını göz önüne almış, ona münasib hukuku bahsetmiştir. Onun cidal sahasına atılıp yıpranmasını istememiştir.

Yukarıdan beri zikrettiğim gibi, kadının bu geniş hukukunu ve sıyânetini de ancak İslâm göstermiştir.

Hiçbir medeniyet ona bu kadar merhametli, saygılı bir el uzatmamıştır.

Yakın vakte kadar medeniyetler **“Kadın, kocaya vardığı vakit güya rakabesi (köleleri) vardığı kocasına geçiyormuş gibi hiçbir malını istediği gibi tasarruf edemez, ecdâdından kalan malı dahi kocasına geçer”** derken, İslâm: **“Kadın, mülkünde istediği gibi mutasarrıftır”** demiştir.

Vaktiyle medeniyetler **“Erkek vâris var iken, kadın pederinin emvâli gayrı menkulesine vâris olmaz”** derken, İslâm: Kadının bu hukukunu on dört asır evvel, tanıtmıştır.

Keza vaktiyle medeniyeti erde izdivaçla kadının malı, erkeğin malında mündemiç olarak buna (aile serveti) nâmı verilmiş ise de yine tasarruf hakkı erkeğe verilmiş, bu tasarrufta kadına izin ve meşveret hakkı dahi verilmemiştir.

İşte kadın, zilli esaret ve hakaret timsâli iken, hattâ ma'bûduna karşı yapacağı kulluğundan bile koğulurken, Beşeriyetin

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 41

Fahri Ebedîsi, ruh âleminin sertabibi, mekârimi ahlâkın mürşîdi a'zamı Hazreti Muhammed onların imdadına yetişmiş ve emri (Kün feyekûn) a mâlik ma'sûkî hakîkînin mektubunu açmış!

O mektub ki: Kur'anı Mübîndir.

O mektub ki: (İnneddiyne indallahi'l islâm) hastahanesinin eczahanesidir.

O mektub ki: Zirve-i tevhide çıkmak isteyen herkesin imdâdına yetiştiği gibi, kadının da imdadına yetişmiş ve elinden tutmuştur.

Erkek ile kadının biri birine benzer iki insan olduğunu, biri birinden gayrı münfek (ayrılmaz) kılındığını, iki küfûv (eşit) unsur olduğunu, her ikisi olmadıkça kıvâmı maişet olmayacağını, bunların ikisini almayan evin kararının da nâbud (perişan) olacağını bildirmiştir.

Erkek ile kadını halk edip biri birlerine eş olduklarını, aralarında merhamet ve meveddetin (sevginin) esas olduğunu beyân ile kadının şânını ilân etmiştir. Ve şu cümlesi ile de onların dualarının kabul edildiğini beyân etmiştir.

(Festecâbe lehüm rabbühüm innî lâ üdiy'u ameile âmil., ilh)

“Ben beni tefekkür edip aslını bulmak aşkıyla mücehhez, dîvânıma gelmek zevkiyle çırpınan hiçbir âmilin amelini heba

42 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

etmem. Yani hiç kimsenin amelini zayıf etmem. Sizler biri birinizden yaratılmışsınızdır.” Yine:

“Benim nâmıma zahmet çeken kulun seyyiâtını (günahını), izzetim hakkı için mahvederim” diye ferman buyurmuştur. Binaenaleyh kadının da o bâbı ilâhî'yi aynı ihlâsı ubûdiyyetle çalacağı ilan etmiştir.

Keza yine o mektûbı ilâhî'nin cümleî celîlesinden olan şu fermânı Sübhânî kadının indi ilâhîdeki mevkiini duyurmuştur:

(Ve men ya'mel minessâlihâti min zekerin ev ünsâ.. ilh)

“Erkek olsun kadın olsun, Hakk'ın farz kıldığını yerine getirip mü'min olarak a'mâli sâlihayı kim işlerse saâdeti ebediyyeye kavuşurlar ve yaptıklarının bir zerresi zayıf edilerek zulme uğramazlar...”

Evet, vaktiyle bütün medeniyetler kadını istihkar ile koğarken, O Büyük Kitab şöyle buyurmuştur:

(Yâ eyyühennebiyyü iz câekel mü'minâtü yübâyi'üneke.. ilh)

Ey âyinei Hakk olan, Sarâyı Ahadiyyetimin hususî misafiri bulunan, Zâtı Ahadiyyetimin tercemânı kılının Muhammed im!

Şu şartlar üzerine huzuruna gelip, Zâtı Ahmediyyetine bîat etmek isteyen mü'min kadınlara bîat ver ve kendileri için

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 43

istiğfarda bulunuver. Allah, senin şefaatinin kabul eder. Gafur ve Rahîmdir.

Şartlar şunlardır:

Allah'a hiçbir şey şerik koşmayacaklar. Zina yapmayacaklar, Evlatlarını öldürmeyecekler. (Çocuk düşürmeyecekler). Elleriyle ayakları arasında bir bühtan uydurup getirmeyecekler. Yani başkasının çocuğunu alıp veya kendi doğurduklarını değiştirip ben doğurdum diye kocalarına isnâd etmeyecekler.

Hulâsa, fiilî cinayetleri ve kavli cinayetleri olmayacak. Hiçbir ma'rufta Zâtı Risâietine âsî olmayacaklar.

İşte bu şartlara riâyet eden mü'mine kadınlara bîat ver Habîbim.”

Bu da yine Hakk'ın kadınlara yüksek bir ihsânı Sübbanîsi değil de yâ nedir?

İslâm: Tekâlifi îlâhiyyede erkek ve kadını ayırmamış, ibâdatta ayrı tutmamış, yalnız kadın için meşakkı mûcib olan ibâdeti farz kılmamıştır.

Meselâ cihad, kadına farz kılınmamış, fakat dînin nikabı olan vatana düşman tecâvüz ettiği vakit müdâfaadan geri kalmamalarını da emretmiştir.

Müdâfaai nefste kadın, erkek, çocuk, ihtiyar ayrılmamıştır.

Meşhur sahâbiyyeden Ümmü Seleme radiyallahü anha (Huneyn) gününde bir

44 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

hançerle mücehhez bulunuyordu. Kendisine: "Bu hançeri ne yapacaksın?" diye sorulduğunda, Ümmü Selime;

"— Düşman başucuma gelirse karnım deşeyeğim", cevabını vermiştir.

Kadına, câmi'lerde cemâatlere iştirak edebilme, Cum'a namazlarına dahi gidebilme hakları verilmiştir.

"Kadın bütün ibâdetlerini yapar. Orucunu tutar. Yalnız emzickliler, hamileler, oruç tutmak sebebiyle çocuğuna zarar gelecek anneler orucunu tehir ederler" buyurulmuştur.

Kadının itikadına gelince: Erkeğe ona da müdâhale hakkı verilmemiştir.

Meselâ, bir erkeğe kendi itikadını mezhebini zorla kendi karısına kabul ettirme hakkı verilmemiştir.

Dîni İslâm:

Umûrı batniyyede herkese geniş bir hürriyet vermiştir. Zîra O, tazyik ile i'tikadı hürriyyenin değışeyeğine kani' olmayıp, bilakis İslâm ne kadar soyulur ve üryan edilirse hakikî insanın ona o kadar âşık ve meftûn olacağını apaşıkâr göstermiştir.

Ve demiştir ki:

"KADIN, KOCAYA VARMAKLA KENDİ AİLESİNİN İSMİNİ KAYBETMESİ ŞART DEĞİLDİR. BABA RABİTASI DAİMÎDİR, ZEVCİYYET RABİTASI İSE KABİLİ İNKİTA'DIR.

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 45

**ONDAN BABASININ BAĞINI
KOPARMAYINIZ, OLUR Kİ, HUKUKİ
ZEVCIYYET İNKITA'A UĞRAR, BOŞANIR,
BAŞKASINA VARIR, ÖLÜR, BAŞKASIYLA
EVLENİR.. BUGÜN BİR ADLA, YARIN DİĞER
ADLA ANILMASI, KADIN İÇİN BİR
HAKARETTİR, KADINLARIN ESİR
ADDEDİLDİĞİ ZAMANDAN KALMA BİR
ÂDETTİR, NAHOŞ BİR ŞEYDİR.”**

Bu da yine İslâmın, kadına ne büyük hürmetidir.

Kâinata rahmet elini uzatan Büyük Peygamber de:

**“— KADINI, KOCASININ İSMİNİ ALMAK
MECBURİYETİNE TÂBİ' TUTMAYIN.
BABASINDAN SOYMAYINIZ”** buyurmuştur. Akıl da bunu kabul eder. İşte herhangi tarafa baksak, kadına en büyük kıymeti ancak İslâm vermiştir.

Vakıa kadının, kocasının ismini alması zevceyn arasında ikiliğin kalkması içindir diye iddia edenler olursa da hakikatte bu; Hakkın, kadına bahşettiği bütün hakları ezmek, imha etmektir. Zîra yakın zamanına kadar, kadın kocaya vardığı vakit hiçbir malını tasarruf etmek hakkı olmadığını yukarıda uzun boylu izah ettik.

İslam'da ise, kadının ister evli olsun, ister bekâr olsun malını istediği gibi tasarruf edebileceğini de anlattık.

46 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Eğer onların iddia ettikleri gibi, kadının koca ismini alması zevceyn arasındaki ikiliğin kalkması için olsaydı, bütün mülkünde kadının da, kocası gibi tasarruf hakkı olurdu. Hâlbuki zevç her şeyde serbest... Zevce her şeyden mahrum...

İslâm kadına öyle zahîr olmuş, onun lehine o kadar hüküm vermiştir ki: Şu ufak cümlelerin dahi, her tekâmül etmiş kadının kalbinde ona karşı bir aşk uyandırması için kâfidir.

“Anne ile babanın bir evlâdı olsa, anne ile baba da nafakaya muhtaç bulunsalar, evlâdın da ancak bunların birinin nafakasına kudreti yetişse İslâm: Anneye bak. Anne nafakaya babadan ehaktır” diye emreder.

Bir gün Cenâb-ı Nebî'nin eshâbı bâsafasından (Güzel arkadaşlarından) bir zâtı âlî, huzûrı Nebîde şöyle bir istifsarda bulunuyor:

— Yâ Resûlallah! Kime bakayım, kimin ihtiyâcın: gidereyim, kimi gözeteyim?

“— Anneni!”

— Ondan sonra kimi?

“— Yine anneni!”

— Ondan sonra kimi yâ Resûlallah deyince Fahri Kâinat Efendimiz:

“— Babanı gözetirsin. Ondan sonra da sırasıyla yakınlarına geçersin” buyurdular.

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 47

Şimdi Fahri Âlem'in şu cümle-i seniyyeleri ile iki defa; “Anneni!” diye merhametle emir buyurmalarını işiten kadının, evet kalbinde azıcık meâliyyâta meyli olan ve aslını bulmak aşkıyla çırpınan kadının o Büyük Peygamberin karşısında herhalde hürmet ve muhabbetle eğilmesi, O'na lâîk olan salât ü selâmı getirmesi şarttır.

Evet, yukarıdan beri zikrede geldiğimiz gibi, İslâm kadına o kadar büyük bir kıymeti kudsiyye vermiştir ki onun, bir cemiyetin malı olmasını değil, bir erkeğin yâr u hemdemi olmasını istemiştir.

Onun için, tarihin en eski efendisi olan necîb Türk akidesinde **“Erkeğin haremi, bir harîmi mukaddestir. Yabancılar ayak atamaz, Fartı (aşırı) muhabbet ve hürmet buna ma'nîdir”** denilmiştir.

Yine o büyük Türk ananesinde **“Hakiki insan, gözbebeği manâsına gelen semere-i hayâtı olan kerîmesine ve harîmi ismeti olan refîka-i cananına karşı en fazla gayreti olandır”** denilmiştir.

Onun için tarih sahifelerinde Türk'ün en vefakâr, en merd, en şeci', hasmına bile merhamet elini uzatan en şerefli bir nesil olduğu tebellür etmiştir. Elbette pâk bir kanaldan yetişen çocuk hilkaten de pâk olacak.

48 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Sonra, yalnız zevcinden başkasında gözü olmayan ve yalnız zevcesinden gayrısında muhabbeti olmayan ailenin aşk ile doğan yavrusu, cem'iyete en nâfi' (faydalı) bir uzv olacağı da muhakkaktır. Onun için aileler kazanacağı çocuğa çok dikkat etmelidirler.

Ve şunu iyi bilmek lâzımdır ki, temâyülâtı kalbiyye, efâl-i ihtiyâriyyeden değildir. İnsan ne kadar tekâmül ederse etsin, bu ihtiyar elinde değildir. Bundan dolayı Kudret erkeğe keffi basar, kadına da hicabı tavsiye eder ki; ailelerde yıkım başlamasın, çocuklar diri diri yetim kalmasın için. Yahut kadının nazarında kocası yalnız zarurî ihtiyaçlarını gideren, bakımını te'mîn eden bir şahıs mevkiine düşmesin. Kocasının nazarında da karısı âdî hizmetlerini gören bir hizmetçi makamına kadar inmesin için..

Ve bu iki tavsiye, erkek ile kadını müsâvî şartlarla bağlamış ki biri birlerinin olsunlar için.

Zîra Kudret ekseriyyetle herkese istediği şekilde eş vermez. Yalnız nikâhtaki ihlâs onları biri birine sevdirebilir. Fakat ihtilâtlarda (karışıp görüşme), meselâ erkek vaktiyle hayâlinde yaşadığı şekilde bir kadın ile, yahut meziyyetler muhtelif olduğundan kendi karısında görmediği bir meziyyet ile karşılaşabilir ve tabîi derhal bir meyîl kalbî başlar. Farkında olmaksızın

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 49

kendi karısından muhabbet rabıtası çözülür. İki taraf afif de olsa yine mühim zararlar görülür.

Zevç veya zevce meyli kalbileri olan şahsı tehayyül ederek birbiriyle mukarenette (cima) bulunursa doğacak çocuk o tehayyül (hayal) edilen şahsın rûhiyyâtında, onun manasında doğar. Binaenaleyh o ailenin unsur i'tibâriyle evlâdı olsa da mana i'tibâriyle o ailenin evlâdı olmaz. Aynı zamanda ailenin tatlı geçimi değişir, çocukların hayâtında sefalet başlar. Huzursuz evde çocuk terbiyesi derhal ihmâl edilir. Evin içinde reyler (görüşler) çoğalır, fikirler ayrılır.

Onun için nikâhı, yalnız Belediye kaydı, yalnız İmam efendinin duası zan etmemelidir. O kayıd, o şekiller ancak halk arasında dedikoduyu kaldırır, evlenenleri birbirine'vâris yapabilir, bir şekli muâmaelâtı dünyeviyyeyi muhafaza edebilir ise de, hüsni muâşeret yapamaz. Evde dirlik olmaz.

Yani bu bir surettir. Bu suretin enfüsteki manası, nikâhın hakikati ise, tarafeynin birbirine muhabbetidir.

Beşeriyetin suretini, fetheden nikâh müessesesine muhabbetle intisâb eden ailenin bir nikâh kaydı daha vardır ki o da, Meleklerin huzurunda Âlemi Arş'da tarafı

50 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

İlâhi'de kıyılır.

Bundan dolayı biri birinden muhabbeti kaldırılmış olan karı ile kocanın zahirdeki kayıdla nikâhları bulunsa da, âlemi manada yoktur. Evlerinde de huzur yoktur. Tatsız bir hayatları vardır. Onun için eski büyüklerimiz: **“Allah dirlik düzenlik versin”** temennisinde bulunurlardı.

İşte her aile yuvası kuranın bu hususlara çok dikkat edip muhabbetlerini daima kontrol etmeleri ve tarafeyn muhabbetin daima tezayüdüne çalışmaları lâzımdır. Muhabbette eksiklik başladığı zaman, hemen sebebini araştırmalı, hastalığı teşhis edip, tedavi etmeli ve yuvanın saadetini temîn etmelidirler.

Yukarıda söylediğim gibi meselâ ihtilât (başka kadınlar ve erkekler ile karışık görüşme) çok defa bu hastalığın bir sebebi ve hemen hemen izdivacın yolunu kesen yegâne âmil oluyor. Mafevk (üst) bir Kudrete tâbi' olduğunun farkında olmayan ve ef'âlınden bir gün mes'ul olacağını duymayan vicdanlar, ahlâkın en büyük düsturu havfullah (Allah Teâlâ korkusu) olduğunu bilip titremeyen kalbler, kadının hilkaten olan safiyet ve rikkat hislerinden istifade etmeyi fırsat addederler. Hüsni niyyet eshâbından imiş gibi görünüp birçok kızla nişanlanmalar, sonra da meyli

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 51

kalbilerini değiştirerek birer âdi bahane bularak, evlenme mukaddimesi olan nişanı atıp yeniden yeniye atlamalar hakikatte evlenmek değil, eğlenmektir. Evlenme kararını bozmaktır. Erkeğin kadına, kadının erkeğe olan itimatlarını kırmaktır.

Sonra fantazi hayat da hemen sirayet eden bir halettir. Zîra bu halde herkes kendi gücü yettiği kadar kanâat ile elzemi birleştirerek yaşamaz. Hâlbuki ahlâkın en büyük esâsı kanâat ile elzemi birleştirmektir. Görenek ise cem'iyetin en sârî bir hastalığıdır.

Bugün herkes lüks tarzda giyinmek arzu ediyor. Ve muhakkak surette kudreti taallûk etmeyen ekseriyet, kudreti taallûk eden ekalle (mutlu azınlık) uyacağım diye yıpranıyor.

Hayâtının, sıhhatinin esaslarını kaybedecek kadar gıdasından vazgeçiyor, hatta aç kalıyor fakat çul yapıyor. Belki yatağı yok, fakat her giydiği elbisenin rengine uygun bir iskarpiyi var. Belki yorgani yok fakat tırnağının boyası var. Belki sıhhatini muhafaza edecek iç çamaşını yok fakat ben cemiyet içine çıkacağım, diye fantazi bir tuvaleti var. Muhakkak hiç olmazsa haftada bir defa yıkanarak, mesamatını (derisinin gözeneklerini) açacak sabunu yok fakat yüzümü gereceğim diye

52 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

birçok kremi var. Belki evinde mangalı yok fakat müstarahına (istirahat) kadar kaloriferle teshin edilmiş bir dairenin hayâtına uyacağım diye nîm üryan (yarı çıplak) soğuk odasında kıvranarak ciğerlerini sakatlayan var.

Sonra ne kadar acıdır ki, bugün yapılan israfla dedelerimizin, yaptığı israf ölçüye girmiyor. Ecdadın yaptığı israfta bir hakikat ve bir iktisad göze çarpar. O yapacağı israfı yâ altına inkılâb ettirmiş yahut mücevherata kalb etmiştir. (takı) Günün birinde sıkılınca elindeki mevcudunu yâ yüzde yirmi kazanarak yahut aynıyla değiştirerek veyahut pek cüz'î bir zararla, tebdil ederek sıkıntısından kurtulabilirdi. Bugün ise çula sarf edilen geniş meblâğ, mahdut günler içinde hiçe inkılâb ediyor.

Ve böylece de ekseri ailelerde boşanmak yıkım, göreneğin bu bâtil kıyâsı ile oluyor Mutavassıt geçime sahip olan kimseler, kendinden yüksek tabakayı gözünün önüne getiriyor, hayâtım buna uyacak diyor, kısmeti ezeliyyesinden râzî ve hoşnut olmuyor, hayrın nerede olduğunu bilmiyor. Paranın bizatihi nimet olmayıp vâsıtai nimet olduğunu idrâk edemiyor ve tabîi geçimsizlik de başlıyor. Hâlbuki kuvvetli muhabbet, tarafeyn (karı-koca) arasında kendilerinden başka hiçbir şey göstermez. Muhabbet öyle

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 53

bir sıfatı muhrikadır ki (yakıcı) hangi kalbe girerse, mâadasını yakar, yıkar, çıkarır. Muhabbetle biri birlerine bakan nazarlar, aynen ibâdetdir.

Muhabbetle biri birlerine bakan nazarlar dedim de, buna; hemen herkesin bildiği fakat inceliğine pek herkesin vâkıf olamadığı (Ferhad ile Şirin) vak'ası güzel bir misâl teşkil ettiğinden onu da burada zikr etmeden geçemeyeceğim:

Şirin, bir Emîr'in kızıdır. Bu kıza Ferhad'ın kendisine mübtelâ olduğu ve bu sevginin altında inlediği haberi verilince: Şirin:

— Muhabbeti hakikat midir, diye soruyor, bu sualine:

— Aman efendim... Belki bu muhabbet, onun hayatına nihayet vermesine sebep olacaktır cevabını alıyor:

— O halde, diyor. Davet ediyorum, gidin haber verin, sarayıma gelsin..

Kendisi de o günün en lüks elbiselerini giyinerek, göz kamaştırıcı mücevheratını takınarak sarayının kabul salonunda bekliyor.

Şirin'in adamları, “Şirin seni bekliyor, diye Ferhad'ı tebşir ederek Şirin'in huzuruna getiriyorlar.

Şirin kapıyı açar açmaz, Ferhad'ın nazarları birdenbire Şirin'in göz kamaştırıcı mücevheratına takılınca, Şirin gayet sert bir

54 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

edâ ile:

— Çık dışarı! Diye Fer hadi huzurundan kovuyor.

Şirin'in yakınları:

— Niçin böyle yaptınız?

Keşke çağırmasaydınız, hiç olmazsa gönlünü kırmamış olurdunuz deyince, Şirin:

— Hayır! Ben onun sevgisinin hakîkî olduğuna îmân etmiştim.. Sahte olduğunu bilmiyordum..

— Aman efendim, siz onun hâlinden haberdar değilsiniz. Sevginin en son merhalesindedir.

Eğer öyle olsaydı ben onu karşıladığım vakit onun gözü, benim gölümde fânî olurdu.. Zahirdeki alâyişime, (mücevherlere) elbiseme çarpmazdı!,

Şimdi yanlış anlaşılmasın. Bundan kadın ziyetlenmesin manası tahsil edilmesin. Bilakis kadının kendi evi dahilinde tezeyyün etmesini Allah Teâlâ emrediyor.

Kocasına karşı çok süslü olsun, kaşlarını yolmaktan mâada sâir tuvaletinde ihmâl göstermesin, diyor.

Hattâ bu ihmâl ba'zı ailelerde farkında olmaksızın, yuvanın yıkılmasına kadar gidiyor.

Meselâ, ekseriyetle kadınlar evlendikten sonra kendilerini ziyetleyen süslerini evde kocalarına yapacakları yerde

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 55

yalnız dışarıya çıkacakları vakit yapıyorlar. En ağır elbiselerini bir yere gidecekleri zaman giyiyorlar. Belki bunu kocalarının masrafını tahfif etmek niyetiyle yapıyorlar. Yani evinin içinde kalın, dayanıklı, ucuz bir tire çorap, basit bir şıp şıp terlik, sıhhatini muhafaza kastiyle uzun pazen bir pantolon giyiyor.

Fakat kocası ise, bu defa dışarıda; bacağına gayet ince 1520 liralık çorap, ayağına hemen her tarafını gösteren fevkal'âde zarif ayakkabı, sırtına, göğsünün mülâki noktasına kadar açık bırakan adetâ tülde yapılmış elbise giymiş kadını görüyor, evde gayet basit giyinmiş olan karısıyla mukayese ediyor, tabîi haliyle bu kadına karşı bir meyli kalbisi oluyor, kendi karışma irtibatı gevşiyor, evine kâbuslu geliyor, neticede de kavga çıkıyor. Zîra hayâli bozulmuştur. Hâlbuki düşünmüyor ki, kendi karısı da böyle giyinse belki ondan daha güzel olacak.

Keza güzel koku, şehveti tahrik eder.

Koca evde karısını sabun kokusuyla bırakmıştır, dışarıda meselâ mevkı-i içtimaîsi yüksek, serveti geniş bir semtten bir vesâite binmiştir, gayet hafif, durdukça açılan güzel bir koku sürünmüş bir kadına tesadüf etmiştir. O koku derhal bir meyli kalbî yapmıştır, tabîi yine karısına olan

56 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

irtibatı gevşemiştir. Hâlbuki evindeki refîkai hayâtı da o kokuyu kullansa belki ondan daha câzib olacaktır, farkında değildir.

Yine evindeki harîmi ismeti, sobayı temizlemiş, külünü dökmüştür. O kül elini hışır haşır haşır yapmıştır. Kocası ise sokakta tesadüfen birinin elini sıkmıştır, bu el hâlis, bir gül yağı veya gliserinle yahut temiz bir badem yağı ile övülmüştür. Tabîî bu kadının elinin aniyle, evindeki çamaşır yıkamış, kül dökmüş, kendi ayniyetini hâmil yavrusunun bezini yıkamış karısının elinin ânı bir olmuyor, mukayese ediyor, yine kendi karısına karşı olan bağı gevşiyor...

Onun için îslâm, çıplak giyinmiş kadınlara inkisar (gücenir) eder. Hikmeti; bedâyiin (hayret verici güzellikte olan şeylerin) aleyhinde olduğundan değildir. Yuvaların yıkımına sebep olduğundan, çocukları diri diri yetim bırakmaya bâis olduğundandır.

Sonra aile yıkımlarında konuşma tarzı da çok mühim rol oynuyor. Önceden gayet zarif ve nâzik konuşmaların yerini sonradan gayet kaba sözler, hareketler alıyor. Söz ki ruhun özüdür, onun için buna çok dikkat etmek lâzımdır. Zira saygılı, nezaketli görüşmeler muhabbetin cilâsıdır.

Yine dikkat olunacak en mühim şey: Koca karısının hatasından hiçbir vakit hariçde

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 57

bahsetmemeli, keza kadın da kocasının hatâsını hariçde söylememelidir. Söz tohumdur, vücud bulur, evin yıkımına sebep olur.

Yine hiç bir erkek, kendi karısının yanında başka bir kadını medh etmemeli, kadın da kocasının yanında başka bir erkekten bahsetmemelidir.

İşte ihtilât (karışmalar) böylece erkeği birçok kadın ve kız arasında zevk u tarab içinde yaşatmağa sevk ediyor, bunun neticesinde de geniş bir bekârlık devri başlıyor, kayıtlanmak istemiyor.

Erkek belki hazzı nefsânîsini tatmin edebiliyor, fakat kadın çırpıyor, asabı marazlara mübtelâ oluyor.

Vakıa din bakımından erkek ve kadının gayrı affı olması müsavidir. İkisinin de cezası birdir. Hattâ İslâm Dininde kadına burada da büyük bir iltimas muamelesi yapılmıştır.

Çünkü İslâm **“SUÇ, ASIL ERKEĞİNDİR”** diyerek kadını kurtarmak ister.

Meselâ: Bir kadın mecnun bir şahısla zinâ yapsa, erkek mecnun olduğundan dolayı mükellef olmayıp tecziye edilmiyor. Bu münasebetle İslâm kadına da had vurup tecziye etmez. Çünkü erkek asıldır, kadın fer'idir. Mademki aslına had vurmadınız; fer'ine de vurmuyunuz, der.

Eğer bir kimse ahlâkın öz validesi ve

58 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

vicdanın hakîkî mürebbîi bulunan din ile alâkam yok deyip kenara çekilse de, bu defa örf bakımından kadının vaz'ıyyeti daha acıklı oluyor. Yani örfte kadının gayrı afif olması, daha büyük bir yara açıyor.

Hele kızlar için Kudretin en büyük bir hediyesi olan bir bekâret meselesi vardır ki, o onun daha afif kalmasını icap ettiriyor.

İşte hangi cepheden mütâlâa etsek, büyük zararlar görülüyor. Belki birkaç kadının mahzûz (memnun) olduğu gösterilirse de hüküm eksere olduğundan kıymeti yoktur.

Ve böylece bu kâinatı tedbîr ü tedvir ve hikmetle tasarruf eden Hâlikı A'zam, vaz'ettiği kanununda, kadınla erkeğin vazifesini ayrı ayrı gösterdiğinden bunlar biri biriyle karıştığı zaman hayat çirkinlikler ile doluyor.

ÜÇÜNCÜ KISIM

MÜEBBED İSTİKBÂL (Daimî Huzurlu Gelecek)

Şimdi müebbed istikbâl nedir?

Bunun hakkında da birkaç söz söyleyelim:

İnsanın iklimi vücûdunda rûh ile akl'ın izdivacından doğan ve örfün lisânında “**Vicdan**” tesmiye edilen, herkeste var zannedilip de pek az insanda bulunan o nurun sesini, kim dikkatle dinleyecek olur ise (Ebed Ebed) sedasını duyar.

İnsan bile sâhib olduğu bir şeyin zayıf olduğunu istemez. Ya bu muazzam kâinatın, bu geniş memleketin sultânı olan Kaadiri Mutlak'ın saltanatı geçici olur mu ?

EVET, YİRMİNCİ ASIRDA ALLAH TEÂLÂ'YI İNKÂR KAPISI KAPANMIŞTIR. Kerâmâtı dîniyye mukabili kerâmâtı fenniyye akıllara veleh (hayret) verecek şekilde zuhur ettikçe Hakk'ı inkâr etme yolu tıkanmıştır. Hikmetsiz hiçbir zerre olmadığı, abes yaratılmış hiçbir mevcut bulunmadığı apaşikâr görülmektedir.

AŞK, ALLAH'I BULDURUYOR. AKIL, ALLAH'I BİLDİRİYOR.

Şuraya dikkat edelim:

Allah Teâlâ'ya iman gayet kolaydır,

60 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

fakat Allah Teâlâ'nın saltanatına iman güçtür.

İşte akıl bu saltanattı kendi ölçüsü ile ölçmeye kalktığı zaman yıkılıyor. Zira bir tarafa bakıyor sahne-i âlemde Kudretin öyle filmlerini seyrediyor ki, meselâ ilmen yükselmiş, ahlâkan tekâmül etmiş, faziletin numunesi olmuş bir kimse nânpâreye (ekmek parçasına) muhtaç inliyor. Diğer tarafa bakıyor, kopkoyu câhil, ahlâk mefhûmunu ayakaltına almış, zâlim, fâcir, gaddar, rikkat ve merhametten hiç hissesi yok, hatta yapacağı işin programını dahi yanında çalıştırdığı kimseye soruyor. Bu adam, milyarlarca sahip, akıl danıştığı insan ise onun yanında uşak.

Yani ekseriyetle görürüz ki, timsâli ahlâk olanlar mazlumdur, fakirdir, zahmet ile, zaruret ile hayatlarını geçirirler.

İmdi eğer şu müsavatsızlığın nihayeti yok ise, ortada büyük bir zulüm görünüyor, hâlbuki kâinatın şehâdetiyle malûmdur ki, zulümden münezzehtir, adalet ve hikmet sahibi bir Kadiri Mutlak vardır, O'nun adı ü hikmetinin iktizâsı kurulacak bir mahkeme-i dâd (adalet mahkemesi) vardır ki, zâlim cezasını görsün, mazlum da mükâfatını alsın için.

Buna, aklın acz içinde kıvranıp da hal edemediği daha canlı bir misâl vereyim;

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 61

Bir köpek, bir kasap dükkânının önünde bir kemik, bir parça et kapabilir miyim diye, bekler. Nihayet kafasına bir dirhem yer, bağırarak kaçar.

Diğer bir köpek ise; muazzam bir hanın bir apartmanında yaşar, hususî hizmetçisi vardır, mükellef bir insanın masrafından daha ziyade bir masrafa, bir i'tinâyâ sahiptir. okşanır, öpülür, sevilir, kuş tüyünden yatakta yatar..

İmdi bu köpekler mükellef değil ki, vaktiyle yaptıkları bir hasenatın mukabilini görüyor yahut bir seyyiâtın (günahın) cezasını çekiyor diyelim.

İşte akıl, buraları halledemiyor ve tıkanıyor.

Böyle olunca bu sualler ilânihâyeye (sonsuz kadar) cevapsız mı kalır?

Hayır!

Dîni Celîli İslâm'da hiç meçhul yoktur. Yalnız ne vardır ki saltanatı İlâhideki bu dersler ancak ma'nevî bulûğa ermiş⁴ îman-ı zevkîye çıkmış, haremi hümâyûnı İlâhîye dâhil olmuş nedîmânı İlâhîye ma'lûmdur.

---

⁴ Meselâ: 9-10 yaşındaki bir çocuk herhangi bir kitapta (cima') kelimesini okusa da onun ne olduğunu sorsa, o çocuğa o kelimenin manâsı hakkıyla tarif edilemez. Meğer ki o çocuk bulûğa ersin, o hal kendinde tecellî etsin de o ma'nâyâ agâh olur...

62 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Fakat onlar da (Allahü lâ ilahe illâ hüvel hayyül kayyûm) Hükûmeti Rabbanisinin bu sırrını, ifşa edemezler. Nasıl ki bir kimse mensup olduğu devletin mahrem tutulması şart koşulan bir sırrını ifşa ettiği takdirde ağır ceza ile mahkûm olursa, onlar da bir sır ifşa ettikleri takdirde Hükûmeti Rabbaninin en ağır bir cezasına uğrarlar.

Peki, bu saltanatı ilâhiyye meçhul mü kalacak?

Hayır!

Efendim, herkes şimdi anlasaydı olmaz, mıydı?

Yine hayır!

Zira ilk mektebin birinci sınıfında okuyan bir çocuğa bir muallim çift meçhullü (bilinmeyenli) bir cebir muadelesi (denklem) veya bir kimya muadelesi yaptırmaya kalksa müfettiş derhal takdir eder: **“Çocuğun bu sınıfa âid müfredat programındaki dersini okut, çocuğun zekâsını körleteceksin”** der.

Saltanatı ilâhînin dersleri de böyle sınıf sınıfıdır.

Nitekim lisânı dinde (Yü'minûne bilğaybi) “Gaybe î mân ederler...” denilmiş. Ba'zıları buradaki gaybı **“Allah Teâlâ'ya îman”** diye tefsir etmişlerse de öyle değildir.

ALLAH, GAYB DEĞİLDİR. ALLAH'IN SALTANATI GAYBDIR.

Onun için insan saltanatı ilâhînin

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 63

derinliklerine dalıp, aklıyla halledemediği mesâilde âciz kalınca:

“Yâ Rabbi! Bana ma'rifetullah zevkini ver, senin hikmetlerini anlayayım” diye niyaz etmesi, Hakk'ın her şeyinde bir hikmet olup, abes fiil işlenmediğine inanması lâzımdır.

Zîra sen varsın, **Allah meydandadır.** Hattâ **“Gizli Kudret”** ta'bîri de yersizdir... Kudret, aşikârdır, aşikâr!

Haktan ayan bir nesne yok, gözsüzlere pinhân (gizli) imiş..

Niyazî-i Mısırî kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Suâlimizi yine tekrar edelim: , Pekiyi, saltanatı ilâhiyyede aklın aman diyerek acz içinde kıvrandığı bu düğümler çözülmeyecek midir?

Hay hay, çözülecek. Her şey meydana çıkacak. İnsan da bu hakikati görüp başını secdeden secdeye vuracak!

Evet, numara kâğıtlarının resmen okunacağı bir gün vardır. Bütün içlerin, dışına vuracağı bir zaman vardır.. Hiçbir kuvvet, hiçbir yardımcı bulunamadığı bir anda, bütün serâiri (gizli) saltanatı ilâhînin meydâna çıkacağı bir dîvan vardır..

Zâlimin eyvah, mazlumun hah diyeceği bir mekân vardır.

64 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Çünkü öyle bir gün kabul etmezsek o vakit Allah'ın adi ü mağfiret sıfatlarını kabul etmemiş ve noksan sıfatlı Allah tanımış oluruz ki, o zaman Allah, Allah olmaz!

İnsanın ruhunu kalıbında muhafaza eden Zâtı Hakîm. Kudret elinde nasıl muhafaza edecek diye düşünülür mü?

Hiç böyle sual olur mu?

Kürre-i Arz'ı, bir sapan taşından daha kolay çeviren Kudret, bu Arz'ı nasıl tebdil edecek diye şaşılır mı?

Kışın, üzerinde yaşadığımız Arz'ın beyaz sahifesini çeviren, yazın yeşil yaprağını açan, haşr i bahârı herkesin önüne seren, bir ağaçta üç haşri (doğuşu) gösteren, cascavlak soyduktan sonra, önce çiçeğini, sonra yaprağını, daha sonra meyvesini gözümüzün önüne koyan, emri (Kün Feyekûn) a mâlik bir Zâtı Mutlak hakkında **“Benîm manâmı nasıl muhafaza edecek? Ben tekrar ikinci hayata nasıl kavuşacağım?”** diye düşünülür mü?

Kırk yaşında bir kimse kırkbir sene evvel kendi varlığından haberi yok idi, henüz isim almamıştı, resmi yoktu. Âyânı sabiteye vukuf peyda edenlerden gayrı kendisinden hiç kimsenin haberi yoktu. Kırk seneden beri meydana çıktı, kendisinin vâir olduğunu idrâk etti. İsim aldı, muhiti tanıdı, hiç

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 65

bilinmezken bilindi, Neş'ei ûlâyı gördü, sonra da bu elbiseyi çıkarıp diğer bir elbise giyerek bu kevni fesâd evini tahliye ile bir ebediyet sarayına gideceği emrolunuyor. İmdi Neş'e-i Ulâyı (dünya neşesi) gören, Neş'e-i Uhrâyı inkâr (ahiret neşesi) edebilir mi?

Bu âlemi idrâk eden öbür âlemi inkâr edebilir mi?

Üzerinde yaşadığımız Arz'ı bize bir beşik yapan, güneşi şu misafirhaneye ufak bir lâmba olarak koyan Sâhibi Mutlak, saltanatını yalnız bu geçici dünyaya kurmaya râzî olur mu?

Aynı zamanda bu sözlerim; Vacib ul vücûd'un lâzimei zarûriyyei beyyinesi olan Ezeliyyetini zihinlerine sığdıramayıp da her cihetten Ezeliyyete müuâî olan maddenin ezeliyyetine kani' olup onun kesafetinde kalanlar içindir. Maamâfih şimdi bu mesleke sâlik olanlar da kalmamıştır.

Zamanımızda (Radyum), (Uranyum), (Toryum) gibi bazı cisimlerin gözle görülmeyecek bir takım ziyalar neşretmek hâssasına mâlik oldukları keşfedildi. Yapılan tedkikatta (araştırma) cisimlerde bu hâssaların mevcut olduğu anlaşıldı. Hattâ en seri cisimlerde bile mevcut olduğu meydana çıktı. Binaenaleyh maddenin daimi surette bir takım gayrı kabili vezn cüzler neşrederek

66 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

maddelik sıfatlarını kaybettiği tahakkuk etti. Madde ile kuvvet beynindeki ikilik ortadan kalktı. Ve madde kuvvetin, elektrik hararet ziya' ve sâire gibi muhtelif şekillerden birisi addedilmektedir. Yalnız bu şekiller gayrı sabit olduğu halde (Madde) kuvvetin sabit bir şeklidir. Bir vakitler madde teşkil eden ve taksimi gayrı kaabil addolunan (Atom) ların, (Protonlar) ı ya'ni müsbeti elektrik c'üz'i güneş vazifesini ifâ etmektedir. Ve bunun etrafında dahi küçük elektronlar, menfi elektrik cüzleri seyyar gibi dönmektedir.

Evet; bir cümleinin toplu durmasını muhafaza eden şey, karşılıklı te'sîr eden kuvvetlerin müşterek incizâbıdır. Biz elektronların hareketlerini gayet küçük olduklarından hissetmiyoruz.

Nitekim bir bakır telin eczası gayet küçük olduğundan çevrildiğinde bize birdenbire bitişik ve hareketsiz gibi görünüyor.

Madde böyle tedricen mahvolduğu halde kimya muadelelerinin ne hükmü kalır?

Hatta maddenin tebeddülü çok süratli olsaydı, bu muadelelerin terki îcâb ederdi.

Fakat bu tebeddül, elde bulunan vâsıtaların hiçbirisiyle his olunmayacak derecede yavaş olduğundan muadeleler devam ediyor.

Madde büsbütün mahvolmuyor, ondan çıkan cüz'ler duruyor denilirse; maddenin

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 67

sıfatlarıyla, esirin sıfatları beyinde müşterek bazı cevherler neşr oluyor. Lâkin artık bunlar sıfatlarını kaybettiklerinden madde değildir. (Kuvvet) dir.

“Madde gayrı kaabili imhadır” kanununu cerh ve ibtâl eden (Güstave Le BON) **“Kuvvet dahi gayrı kaabili imha değildir; mütemadiyen yıpranıyor”** diyor. Bu sahanın âlimleri, maddenin ilk aslı temeyyüz etmemiş (esir) olduğunu kabule meylediyorlar. Fakat o da bir faraziyyeden ibaret kalıp mâhiyet; büsbütün meçhulleşiyor.

Alman Feylesofu Kant:

“Biz eşyanın zahirini biliyoruz, bânını bilmeğe muktedir olamıyoruz” diyor.

İngiliz Feylesofu Spencer:

“Eşyanın hakikatini kat'iyen bilemiyoruz. Yalnız her şeyin bir asıldan neş'et ettiği sarsılmaz bir hakikattir” diyor.

İşte, insan bu asim keşfine hiçbir vakit muvaffak olamayacaktır. Çünkü o ne tecrübeye, ne de âlet vâsıtalarının hiçbirine muti' değildir. O her şeyin mebd-i ve mercii olan Cenâbı Hakk'tır. Aklı beşer, onun hakikatini idrâkten daima âciz kalacaktır.

Farzı muhal, eşyanın aslı olan bir cevher keşif olunduğu farz edilse; bu bir cinsten olan cevheri bulunduğu halden çıkmağa mecbur eden sebep ve akıllara hayret

68 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

verecek derecede muntazam, adet manzumesine sığmayacak gayeler, hikmetler tahtında şekillere koyan Sâni' (yaratıcı) kimdir suali sorulunca, yine Kadiri Mutlak olan Allah Teâlâ'dır cevabından başka cevap bulunamayacaktır.

Senin gibi akıllı, iz'anlı, şuurlu bir varlığı, şuursuz, iz'ansız bir varlık, kör bir kuvvet yaratabilir mi?

Tabiat denirse: ⁵ **O NASIL BİR TABİATTİR Kİ: BİR DENİZ YARATMIŞ VE YARATTIĞI DENİZİN BİR YUDUM SUYU ZEHİR GİBİ TUZUNDAN AĞIZA ALINMADIĞI HALDE; TEAYYÜŞÜ, TEGADDÎSİ, TEMEKKÜNÜ, (yaşaması-gıdalanması—duruşu) HER ŞEY Sİ O ZEHİR GİBİ TUZLU SU OLAN BALIĞIN İSE BİR LOKMASI TUZSUZ YENMİYOR!**

Azizim, sözü uzatmayalım! Akıl gözünü kapasa da vicdan'ın gözü daima açık olduğundan **"ALLAH"** diye bağırır. Ve her neye baksan onun, evsâfı cemâliyye ve kemâliyye ile muttasıf bir Sâni' tarafından yapıldığını görürsün.

Saâdeti ebediyye olmasa, Ahiret denilen bir âlem bulunmasa; her şeyinde bir ziya' bir irâde, her terkibinde bir şule-i hikmet, her hareketinde nazarı dikkati celbeden bir lem'ai ihtiyar görülen bu muazzam nizam

---

⁵ Tabiat: Allah Teâlâ'nın sünnetidir.

Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir? 69

yalancı olur da kalır...

Zira nizâmı tanzim eden saâdeti ebediyedir. Hilkatteki hikmet, saâdeti ebediyyeyi ilan eder.

Bir kimseye şöyle denilse:

“SANA ŞU DÜNYADA GENİŞ BİR SAADETLE, BİR MİLYON SENE ÖMÜR VERİLECEK, FAKAT SONRA ÂDEME MAHKÛM OLACAKSIN, YA'Nİ HİÇ OLACAKSIN!” O kimsenin sevinmesi şöyle dursun, derhal acı bir elem duyar.

Binaenaleyh sultanı ruh, ancak ebediyyetle tatmin olur.

Sonra rahmeti İlâhî mevcudatta apaçık meydandadır. Eğer hicrânı ebedîye kaail olursan o zaman muhabbet, şefkat, aşk ni'metleri bir kıymet ifâde etmez.

Binaen alâ zâlik kâinatın hakikatinde bir mâye-i aşk var... Hangi zerreyi nazarı hikmetle tedkika kalkışırsan, kör bir ittifâkın, kör bir tesadüfün ona karışmadığını görürsün.

Mahlûkatın hangi sınıfını seyre çıkar isen çık, öyle muntazam ayak atarak turdan tura geçtiklerini görürsün ki, o vakit bütün mevcudatın, iradesi her yeregeçen bir kumandanın arş kumandasıyla hareket ettiğini mecburî olarak kabul eder, **Allah** dersin!

70 Şemseddin YEŞİL kaddese'llâhü sırrahu'l azîz

Kaynak:

Şemseddin YEŞİL, Boşanma Kapısı Ne Vakit Kapatılabilir?, Hüsnütabiat Matbaası, İstanbul, 1960